

Eva Björklund

Förhärskande svenska medier om Kuba

Svenska massmedias bevakning av Kuba har länge varit onyanserad. De röster som försökt visa på en annan bild har varit svaga. Det finns dock *en* röst som, med små resurser, ståndaktigt och kunnigt, arbetat för att motverka den rådande negativa massmediabevakningen, avslöja lögner och vinklade reportage: *Tidskriften Kuba*, som ges ut av Svensk-Kubanska Föreningen.

Nedan följer tre artiklar ur det senaste numret (1/2015), skrivna av *Eva Björklund*, styrelsemedlem i föreningen och redaktör för *Kuba*. Artiklarna handlar främst om *Dagens Nyheter*, men i princip skulle det kunna vara vilken som helst av de större svenska dagstidningarna.

Svensk-Kubanska Föreningens hemsida finns här: <http://www.svensk-kubanska.se/>

MF 9/4 2015

Innehåll

En och samma föreställning	1
Reportage i okunnighetens mörker	3
DNs ”Fakta”: Fulla av Fel	8

En och samma föreställning

Det har varit mycket om Kuba nu. Under hela hösten och några månader in på 2015 har Kuba förekommit ovanligt ofta i svenska medier. Under september–november var det Ebola-krisen och de colombianska fredsförhandlingarna i Havanna som bidrog till att landets namn ofta förekom, faktiskt utan de vanliga negativa anspelningarna. De var ju svåra att pressa in i dessa sammanhang.

Men sedan kom 17 december. Vi som läst *New York Times* (se *Kuba* 4.14) blev ju inte tagna på sängen. NYTs exceptionella serie med 6 stora ledartiklar under hösten – i huvudsak ignorerade i svenska medier – hade förberett marken. De uppmanade president Obama att ge upp USAs 50-åriga Kubablockad och återupprätta de diplomatiska förbindelser som USA ensidigt bröt 1961 inför sin invasion i Grisbukten – hade förberett marken. Huvudskälet var att USAs isolering i sin världsdelen på grund av Kubapolitiken. Den gamla ”bakgården” hade samlat sig med Kuba och enhälligt krävt ett slut på blockaden.

Och den 17 december tillkännagav de båda presidenterna i samtidiga tevetal att de kommit överens om att arbeta för att återupprätta förbindelserna och bereda vägen för detta genom en fångutväxling: de tre kubanska politiska fångarna i USA flögs hem till Kuba och USAID:s agent, fängelsedömd på Kuba, frigavs och flögs till USA. Det gjorde också den kubanska USA-spion som till CIA förrätt de 5 kubanska antiterroristerna vid sekelskiftet.

Det var DN:s omfattande, oseriösa rapportering som fick mig att kolla upp Kuba-rapporteringen också i andra ledande svenska medier: SvD, AB och SR. Tyvärr för att konstatera att de alla sprider samma ”version”, utan undantag. Under sex månader i princip inget enda seriöst inslag om Kubas många framsteg och landvinningar utan bara lättköpta varianter på USAs propaganda. Kubansk kritik av USAs blockad och andra delar av USAs aggressionspolitik avfärdas som

”antiamerikanskt”. Med den terminologin är det lika berättigat att tala om svenska medier som ”antikubanska”.

Jag kollade på hemsidorna och fann mellan ca 90 (SvD och DN) och ca 60 (AB och SR) inslag på sökordet ”Kuba” under hela perioden, men de allra flesta handlade inte om Kuba, utan använde Kuba – ”kommunistdiktaturen” - som argument i alla möjliga sammanhang, oftast i DN och SvD. Många andra inslag – ett tiotal vardera i alla utom SR – handlade om USAs tortyrläger på ockuperad kubansk mark i ”Guantanamo, Kuba”, dock sällan med nämnande av ockupationen.

I alla fanns en påtaglig ökning av Kuba-inslag december-januari med anledning av USAs och Kubas tillkännagivande om förhandlingar. Men SvD hade nästan lika många under september – oktober, med anledning av Ebolautbrottet i Västafrika, och Kubas insats som nämndes i stort sett i vartenda inslag (20 varje månad), utan dissning.

Detta till skillnad från DN som hade extremt många inslag om Ebola som sådant, i snitt 80 i månaden, men utan att nämna Kubas insats, utom i 3 artiklar, i förbigående. SR stannade också vid 3 inslag.

SvD tog också upp Kubas roll i fredsförhandlingarna i Colombia i fem inslag, DN i ett, SR och AB i två.

Båda dessa teman ger ju en positiv vinkling på Kuba, utan så stora möjligheter till nedsvärtning, vilket kan förklara ointresset från DN:s sida och SR:s.

AB hade som väntat få inslag – men ändå fler än DN och SR – det är ju inte en nyhetstidning på samma sätt, men toppade på temana turism och idrott.

Apropå spioner och icke-spioner

Rolando Sarraff, på Kubas säkerhetstjänst, värvades som informatör av CIA, avslöjades och dömdes 2001 för spioneri.

Svenska medier undvek konsekvent att kalla den på Kuba dömda USAID-agenten för spion, fast han bl a dömts för undermåttelseverksamhet. Lika konsekvent kallades De 5 kubanska agenterna för spioner, fast de inte dömts för spioneri. Deras infiltration i exilkubanska terroristorganisationer i Miami faller inte under kategorin spioneri. Den USA-spion som Kuba frigav i utväxlingen hittar jag inget enda omnämnande av, fastän han faktiskt nämndes i Obamas tal: ”*en av de mest betydelsefulla underrättelseagenter USA har haft på Kuba och som har suttit i fängelse i nästan 20 år. Denna man, vars uppoffring har varit känt för ytterst få, försåg USA med den information som gjorde det möjligt att gripa det kubanska agentnät de tre män tillhörde som idag återförs till Kuba.*”

Reportage i okunnighetens mörker

Henrik Brandão Jönsson besökte Kuba över nyåret. Hans artiklar därifrån i januari återkom i ett stort uppslaget, reportage den 1a mars [”Livet i skuggan av revolutionen”]. Det följer troget den förhärskande Kubarapporteringen i svenska medier som blundar för att

- USAs ekonomiska blockad berövar Kuba motsvarande en tredjedel av exportintäkterna
- FNs Generalförsamling sedan början av 90-talet i årliga omröstningar krävt att USA ska häva denna blockad som bryter mot folkrätten, de senaste åren med 188 röster mot 2: USA och Israel
- Alla 33 stater i Latinamerika och Karibien 2011 bildade en egen organisation Celac, utan USA och Kanada, och har krävt att USA ska finna sig i att Kuba deltar på Amerikatoppmötet i Panama i april.
- Kuba åtnjuter stor respekt i ”omvärlden” utanför USA och Europa, och hyllas för sina enastående insatser inom hälsovård och alfabetisering.
- USAs politik har isolerat dem själva, inte Kuba
- Insikten om detta är den främsta orsaken till president Obamas politikbyte
- Ingen av De 5 kubanerna, i medierna kallade ”spionerna” är dömda för spioneri, till skillnad från den US-amerikanska ”människorättsaktivisten” på Kuba m m

Jag har i 16 punkter kommenterat ett urval av de svepande, missvisande, direkt lögnaktiga eller bara korkade påståendena i HBJs reportage, i stort sett helt baserar på intervjuer ”på gatan”.

DN 1/3 2015: ”Livet i skuggan av revolutionen” (bilden ur DN-artikeln)

1. Artikeln rubriceras suggestivt ”Revolutionens skugga” och inleds med en äldre kvinna som pekar mot Martímonumentet på kyrkogården i Santiago de Cuba och ”viskar” att Fidel Castro ska begravas där, ”en statshemlighet”(!) samt att ”kommunen håller på att anlägga en paradväg från Plaza de la Revolución i centrum till begravningsplatsen och ska tvångsflytta familjerna och riva husen som står i vägen”.

Plaza de la Revolución ligger inte i centrum utan i stans utkant, mellan tre breda huvudvägar in mot olika stadsdelar, varav en leder till kyrkogården. Det behövs inga rivningar.

Plaza de la Revolución i Santiago de Cuba

2. ”Det finns inte längre någon som enbart lever på den statliga lönen eller på statens ransoneringskuponger.”

Några ransoneringskuponger att handla med finns inte (däremot ransonerade starkt subventionerade matvaror, men de betalas med peso). Påståenden att inte någon kan leva på sin lön från statlig anställning är naturligtvis en överdrift. Att det är svårt för låginkomsttagare och särskilt ensamstående familjeförsörjare är sant. Men de flesta hushåll har minst två, ibland tre förvärvsarbetande och har sedan länge betalat av sin bostad. (se även pkt 8).

3. ”När Sovjetunionens finansiering av kommunismen på Kuba upphörde...”

Efter att USA inlett sin ekonomiska blockad 1961 trädde Sovjetunionen och de flesta av Warszawapaktsländerna in som Kubas nästan enda handelspartner, på för Kuba gynnsamma bytesvillkor. Detta upphörde efter murens fall och Kuba förlorade 85 procent av sin utrikeshandel, i princip utsatt för dubbel blockad, och djup ekonomisk kris.

4. ”Räddningen kom när Hugo Chávez tog makten i Venezuela 1999 [...] gav Kuba olja [...] och ännu mer olja som regimen kunde handla med på världsmarknaden. På så sätt kom Kuba att få tillgång till hårdvaluta och konkursen kunde undvikas.”

Kuba satsade på internationell turism i början på 90-talet för att få in hårdvaluta. Den ekonomiska tillväxten tog fart efter 1995 men det dröjde till omkring 2005 innan BNP närmade sig 80-talets. Och då med växande ekonomiska skillnader.

5. ”Men när världsmarknadspriset på olja halverades förra året försvann även det stödet. Venezuela har inte längre råd att finansiera Kubas ekonomiska system. ”

Det har inte skett någon ändring av de gynnsamma villkor för oljeimport från Venezuela som genom Petrocaribe 2005 utsträcktes till alla karibiska öriken, innefattande Kuba.

6. ”Återigen står regimen ensam. Det är i ljuset av den förändringen man ska se normaliseringen av relationerna med USA.”

Detta är den version som mediemakten nu hamrar in, utom New York Times som faktiskt ägnade 6 stora ledarartiklar i oktober och november åt krav på president Obama att häva blockaden, återupprätta de diplomatiska förbindelserna och frige de tre kubanska antiterroristerna i utbyte mot

den på Kuba dömda USAID-agenten. Bakgrunden var USAs tilltagande isolering i Latinamerika bland annat på grund av Kubablockaden, men också i världen (se ovan, 188 länder). Så den som stod ensam var inte Kuba, som har hela Latinamerikas och Karibiens stöd och uppskattning, utan USA. (se *Kuba* 4.2014)

2011 bildade Latinamerikas och Karibiens alla 33 länder Celac, "Latinamerikanska och Karibiska ländernas Gemenskap", för första gången samlade utan USAs överinseende, med samlat krav på USA att häva blockaden.

7. En taxichaufför får vittna om 60-talet: "ett vansinnesprojekt som förvandlade hela ön till ett enda sockerrörsfält. Projektet misslyckades och i dag tvingas Kuba importera socker från Colombia."

Återigen en av dessa vansinniga skrönor. Under 60-talet ökade sockerodlingen. Det som misslyckades var att uppnå målet 10 miljoner ton socker 1970 – men sockerodlingen förblev hög ända fram till 90-talet. Det som också började öka på 60-talet och tog fart på 70-talet var boskapskötsel (Alfa Laval sålde mejeriutrustning), citrusfruktodlingar, risodling, grönsaksodling, kycklinguppfödning, mm. Jordbruket industrialiserades men blev också beroende av drivmedel och konstgödsel från Sovjetblocket, vilket ledde till ekonomisk kris då den handeln upphörde efter påtryckningar från USA. Kuba förlorade hela sin sockerexportmarknad och sockerproduktionen skars ner till självförsörjning, samtidigt som många viktiga biprodukter till själva sockertillverkningen utvecklades.

8. "En vanlig månadslön ligger på 140 kronor. Så länge Sovjetunionen kunde skjuta till det som fattades var det inga större problem. Kuponger med allt från mat och kläder till glödlampor och byggnadsmaterial täckte upp bristen. Men nu när staten inte längre har råd att subventionera varorna har livet blivit svårt. [...] därför måste alla kubaner tjäna pengar vid sidan av."

En van resenär vet ju att växlingskursen inte säger allt, utan att prisnivåerna också har betydelse, och vad som kostar pengar. Och att det naturligtvis med 140 kr månadslön och svenska priser är omöjligt att överleva.

Men om bostaden inte kostar något, eller högst 10 procent av inkomsten, om all hälsovård och utbildning är gratis, om den visserligen knappa matransonen inte kostar mer än 20 procent till och elen 5 procent, och att lönen inte beskattas så blir saken en annan (se ovan pkt 2). Omräknad till köpkraft på Kuba uppgår den statliga nettolönen till ca 10.000 kr.

HBJ har rätt vad gäller statens oförmåga att vidmakthålla den tidigare mycket omfattande subventioneringen, vilket ingen heller förnekar. Med de förändringar som genomförs sedan 2011 ska

de generella varusubventionerna på sikt bort, men det ska ske i takt med ökad produktivitet och löner, inte med chockterapi.

9. ”framme i Kubas tredje största stad, Camagüey.[...] Många invånare är ättlingar till spanjorer som ägde stora lantgods innan revolutionen bröt ut. En del av lantgodsen har överlevt kommunismen och är åter i privat ägo.”

Storgodsägarna berövades inte all sin mark, men jordbruksreformerna på 60-talet överlät äganderätten till arrendatorer och torpare på den storgodsmark de brukade. Det inskränkte godsherrarnas markinnehav, men marken har förblivit deras privata egendom hela tiden – om de inte flyttat till Miami.

10. Restaurangägare från Kroatien är osäker på om regimen verkligen kommer att offentliggöra Fidel Castros död, eftersom ”i Jugoslavien väntade myndigheterna i flera månader innan de berättade att Tito hade dött. De var livrädda för att landet skulle splittras.”

Det skulle väl vara ett argument för de i medierna ständigt cirkulerande ryktena om Fidel Castros död.

11. HBJ konstaterar att utbildningssystemet är gratis och gör kubaner till ett ovanligt välutbildat folk, men ”Problemet är att kunskaperna inte är uppdaterade. Förbudet mot internet i hemmen och de statsstyrda medierna gör att kubanerna inte har tillgång till information.”

Det råder inget förbud mot internet. Se kommentar till Utdrag ur ”DN: Läs mer om Kuba”, som refererar till HBJs tidigare artiklar.

Notera även USA-presidentens tal 17.12: ”Tyvärr har våra blockadåtgärder mot Kuba nekat kubaner tillgång till den teknologi som givit folk i hela världen nya möjligheter. Därför har jag givit tillstånd för att öka antalet anslutningar för telekommunikationer mellan USA och Kuba.” (sid 4)

12. ”Inte heller sjukvården, som tidigare var den kubanska stoltheten, håller längre samma standard. En vanlig läkarlön ligger på 320 kronor i månaden. Det gör att de kubanska läkarna lever precis över FN:s fattigdomsstreck på åtta kronor om dagen (se ovan pkt 8 om växlingskurs och levnadsomkostnader). Konsekvensen är att sjukhuspersonalen börjat ta betalt under bordet av den som vill ha kvalitativ vård.”

En korrupt läkare försvarar sig gärna med att alla är det. Det är de inte. Den kubanska läkarkåren har hög moral, kunnighet och stor omsorg om sina patienter, därom vittnar många, både kubaner och utlänningar. Resultaten finns där som bevis, barnadödlighet och medellivslängd som världens rikaste länder, med en bråkdel av deras resurser.

13. ”Det kubanska turistbolaget Gaviota, som styrs av militären, äger alla hotellen och arrenderar ut driften till några av världens främsta hotellkedjor. Militären bestämmer vem som ska få jobba på hotellen och vad de ska få i lön. Resten bestämmer hotellen. För den spanska hotellkedjan Meliá, som driver nio resorts i Varadero, är det en vinstaffär att vara på Kuba.”

Redan i slutet av 80-talet bjöd Kuba in utländska turistkedjor till samriskinvesteringar i nybyggnation av hotell (se ovan pkt 4). Den spanska Meliá-kedjan är ett bra exempel. Villkoren var och är 50/50-procents ägande (utländsk ägare/kubanska staten) av hotellen, men för det mesta att den utländska partnern leder hotell-administrationen. Det är inte bekymmersfritt. Med den ekonomiska katastrofen i början av 90-talet skars hela försvarsanslaget ner, försvarsdepartementet ”militären” fick lov att stå för sin egen försörjning, i värnplikten infördes jordbruks- och verkstadsarbete, osv. Försvarsdepartementet startade också sin egen turistverksamhet, Gaviota, med några hotell, långt ifrån alla..

14. ”När Kuba inte längre har tillgång till venezuelansk olja ...”. Se pkt 4.

15. ”Barack Obama har upphävt turismembargot och amerikanerna behöver inte längre söka tillstånd för att flyga till Kuba. Det räcker med att turisten uppger att resan är i studiesyfte.”

USA:s president har inte upphävt ”embargot”. Se kommentar till Utdrag ur ”DN: Läs mer om Kuba”, som refererar till HBJs tidigare artiklar. USA-medborgare i allmänhet får fortfarande enbart resa till Kuba inom ramen för organiserade och godkända studieresor för ”folk-till-folkutbyte” inom 12 specificerade ämnesområde. Nyheten är att de inte dessutom individuellt måste ansöka om tillstånd.(se även sid 5 ”Några sprickor i blockaden”).

16. ”Kubaner får fortfarande inte tycka vad de vill. ... Om en person kritiserar regimen kan han eller hon genast hamna under bevakning och riskera fängelse. ... Enligt den kubanska människorättsorganisationen CCDHRN har förtrycket förvärrats de senaste åren. Under 2014 gjordes nästan 10 000 godtyckliga arresteringar av oliktankande, varav 64 procent var kvinnor.”

Om det vore så skulle HBJ naturligtvis aldrig ha kunnat skriva den här artikeln (jag utgår från att han citerar intervjuoffren rätt). Och kolla vad Jonathan Farrar, chef för USA:s intressekontor i Havanna 2008–2011, skriver i ett hemligt meddelande till State Department om de dissidenter som de finansierar, bland andra CCDHRN.

”Oppositionsgrupperna domineras av individer med så överdriven uppfattning om sin egen betydelse att de inte kan arbeta i grupp. [...] I stället slösar de mycket kraft på att undergräva varandra. Trots att de hävdar att de företräder ”tusentals kubaner” finner USA:s intressekontor få belegg för något sådant stöd. [...] I stället ägnar dissidenterna sina krafter åt att få pengar.”

Farrar avslutar sin Havannarapport till Washington så här: ”det är väldigt få dissidenter, om det ens finns någon, som har en politisk vision som skulle kunna leda en framtida regering”. Om man bortser från själva skammen, skulle ni dessutom få det kubanska folket mot er om ni besudlar ert goda namn genom att liera er med en dissident som Elizardo Sanchez.” (grundare av CCDHRN)

(källa C O N F I D E N T I A L HAVANA 000221, SIPDIS, E.O. 12958: DECL: 03/08/2019 TAGS: PGOV, PINR, PREL, PHUM, CU, SUBJECT: THE U.S. AND THE ROLE OF THE OPPOSITION IN CUBA. Classified By: COM Jonathan Farrar)

Skolelever i Guantanamo, vars hela hamnbukt ockuperas av USA för dess tortyrläger. De är våra att värva för USAs syften.

DNs "Fakta": Fulla av Fel

Ett urval exempel på den slarviga, tendentiösa och okunniga sammanställningen.

Utdrag ur DN 20150301: Läs mer om Kuba

Tidigare rapportering. "USA-turister tas emot med öppna armar: USA lättade på fredagen på sina rese- och handelssanktioner gentemot Kuba. Amerikanska medborgare behöver inte längre söka inresetillstånd och får lov att spendera hur mycket pengar de vill i Havanna." [Klicka här och läs artikeln](#) (Henrik Brandão Jönsson 150118)

Kommentar: USA-medborgare får fortfarande enbart resa till Kuba inom ramen för organiserade och godkända studieresor för "folk-till-folkutbyte" inom 12 specificerade ämnesområde. Nyheten är att de inte också individuellt måste ansöka om tillstånd för att genom att resa till Kuba bryta mot USAs lag om förbud för "handel med fienden". Det generella förbudet mot Kubaturism finns kvar Och de måste självklart fortfarande ansöka om inresetillstånd (dvs visum) till Kuba.

Tidigare rapportering. "Kubaner tvingas köa för dyr uppkoppling: Mariel Gomez hänger utanför det nyrenoverade lyxhotellet Capri i Havanna och söker efter signalen till hotellets trådlösa internet. Det är bara på turisthotellen som medborgarna på Kuba kan få tillgång till internet – men en timmes surfande kostar en halv månadslön." [Klicka här och läs artikeln](#) (HBJ 150112)

Kommentar: Kubaner kan koppla upp sig på Internet på alla telefonbolaget Eteccas kontor som finns i alla stadsdelar. Det är dyrt eftersom Kuba på grund av USAs blockad endast kan koppla upp sig via satellit, vilket är dyrare och långsammare (läs Obamas tal där han nämner hur USAs blockad hindrat kubanernas tillgång till Internet, se sid 5). Blockaden utestänger dem också från de flesta USA-baserade sajter och Googleprogram. Det är inte förbjudet för kubaner som har fast telefon att via modem koppla upp sig på Internet. Men det är också dyrt.

Tidigare rapportering. "Kubaner dansar in en ny tid: I över 50 år har den kommunistiska enpartistaten Kuba firat -årsdagen av revolutionen den 1 januari med USA-fientliga fester. Efter den överraskande islossningen mellan de båda länderna planeras nu i stället en salsafest på Havannas gator." [Klicka här och läs artikeln](#) (HBJ 141231)

Kommentar: Traditionen ända sedan 60-talet är att den 31 december festa in revolutionssegern den 1 januari, runt om i stadsdelar, kvarter och byar, i Havanna även på 2000-talet med stora salsafester på revolutionstorgen i Havanna och andra större städer. I januari är ledig dag, men visst förekommer det salsafester då också.

"Fakta"

Historiskt avtal sluts mellan USA och Kuba"

Kommentar: Det finns inget avtal. Kuba och USA tillkännagav att de ska inleda förhandlingar för att avtala om att återupprätta diplomatiska förbindelser. Tillkännagivandet kom efter 18 månaders förhandlingar. Förhandlingarna om återupprättande av relationer inleddes sedan i januari, och pågår fortfarande med förhoppning om att USA ska lösa problemet med att ingen bank i USA vågar bryta mot blockadbestämmelserna och hantera betalningar till och från Kubas FN-ambassad i New York och Intressekontor i Washington av rädsla för att bötfällas med miljardbelopp. När Kubas förhandlingsdelegation reste till Washington var de tvungna att ha med sig kontanter för att betala hotell mm.

”Fakta” Genombrottet äger rum sedan Kuba gått med på att släppa amerikanen Alan Gross som suttit fängslad på Kuba i fem år. Kuba släpper 53 politiska fångar samtidigt som USA friar de återstående tre kubanerna ur Los Cinco, vilka varit fängslade för spioneri.”

Kommentar: Genombrottet kom efter överenskommelse om fångutväxling, två mot tre. Kuba frigav två dömda USA-agenter, varav en dömd för spioneri på uppdrag av CIA (se sid ????) den andra för undergrävande verksamhet på uppdrag av USAID, och USA frigav tre kubanska agenter, varav dock ingen var dömd för spioneri. De hade dömts till livstids fängelse för att ”ha haft för avsikt” (svårt att bevisa) att någon gång i framtiden begå spioneri. Fernando Gonzalez och René González åtalades inte ens för förberedelse till spioneri. De dömdes 2001 till 19 respektive 15 års fängelse för ”hantering av falska identitetshandlingar”, underlåtelse att ”anmäla sin verksamhet till USA:s justitiedepartement” och för att deltagande i en ”sammansvärjning för att skada USA”. Och Gerardo Hernandez dömdes för ”sammansvärjning att begå mord”, att han skulle ha känt till att kubanskt flyg skulle skjuta ner ett exilkubanskt plan över kubanskt luftrum, dock utan några bevis.

Såväl Amnesty International som FNs kommission mot godtyckliga fängslanden har konstaterat att domstolen inte var opartisk och har länge krävt att de rättsvidriga domarna ska rivas upp. Och såväl i USA som i hela världen uppstod en stark rörelse med krav på frigivning av De5 för att åtgärda ett av de värre rättsövergreppen i USA:s välmatade historia, se även sid 28-29. I januari frigav Kuba ett antal fångar som ”USA visat särskilt intresse för”.

”Fakta” I januari i år lättar USA på rese- och handelsrestriktionerna mot Kuba. Möjligheterna att besöka landet utan speciellt tillstånd utökas, och amerikanska turister får rätt att använda kredit- och betalkort under sina Kuba-resor. Det blir också tillåtet att ta med alkohol och tobaksvaror hem.”

Kommentar, se ovan: USA medger nya undantag från förbudet att handla med fienden, innebärande minskad byråkrati för deltagare i organiserade studieresor till Kuba, men det generella förbudet mot Kubaturism finns kvar. OBS även att kubaner inte kan använda sina kort i USA.”

”Bakgrund:

Relationen till USA tinar efter 60 år”

Kommentar: Språkgruket är förledande, som om det vore Kuba som brutit förbindelserna med USA och först nu ”tinat”, när det är tvärtom, USA bröt dem 1961, och har sedan dess vägrat att diskutera saken med Kuba.

[...]

”1976 Kuba utropar sig till en socialistisk republik. En kampanj gör kubaner till det mest läs- och skrivkunniga folket i Latinamerika och den förbättrade sjukvården får ned spädbarnsdödligheten. Sovjet ger bistånd.”

Kommentar: Alfabetiseringskampanjen ägde rum 1960-61, då blev Kuba det första landet i världsdelen befriat från analfabetism. Den socialistiska karaktären utropades 15 april 1961 vid begravningen av offren för USAs bombningar inför invasionen i Grisbukten.

[...]

”1994 När kommunistregimerna i Sovjet och Östeuropa faller minskar Kubas ekonomi med 40 procent. Jordbruket kollapsar och stora delar av befolkningen blir undernär.”

Kommentar: Detta skedde 1990-91. På grund av USAs blockad var Kuba sedan början av 60-talet nästan uteslutande hänvisat till Sovjetblocket för handel, bland annat för import av olja mm. När Ryssland och Östeuropa följde USAs krav på att upphöra med handeln med Kuba i utbyte

mot stöd från USA blev följden att Kuba förlorade 85 % av sin utrikeshandel, blev utan olja, konstgödsel, bekämpningsmedel mm.

[...]

”2014 Den 17 december presenterar Kuba och USA ett avtal om normalisering som förhandlats fram i hemlighet under 18 månader.”

Kommentar: Det var inget avtal, det var ömsesidiga tillkännagivanden av respektive president om att de kommit överens om att inleda förhandlingar för att avtala om att upprätta diplomatiska förbindelser, förhandlingar som inleddes i början av januari. USA har förhoppningen att det ska bli klart innan Amerikatoppmötet i Panama 9-10 april. Se sid 14-15.

Alfabetiseringskampanjen 1960-61 engagerade en hel generation ungdomar och befriade Kuba från analfabetismen, som första land i Latinamerika. Ur den kampanjen växte den kubanska alfabetiseringsmetoden Yo sí puedo fram och tillämpades först i Venezuela sommaren 2003, med kubanska volontärlärare. På ett år lärde sig 1 miljon venezolaner att läsa och skriva och Venezuela kunde förklara landet fritt från analfabetism. Sedan utsträcktes programmet till Bolivia (också på urfolksspråken), Nicaragua, Ecuador. Totalt blev de 3,8 miljoner på 10 år. Men också många andra länder i världen har fått detta bistånd från Kuba, totalt 30 länder, och över 8 miljoner alfabetiserade.